

Tvedestrand kommune
Postboks 38
4901 TVEDESTRAND

Deres ref.

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2017/9130

Dato
02.11.2017

Vedtak etter verneforskrift om klippeblåvinge som prioritert art. Dispensasjon til å utføre arbeid i forbindelse med tilkobling til kommunalt VA-anlegg - Dypvåg gnr/bnr 90/18, 39

Vedtak

Fylkesmannen gir dispensasjon fra forskrift om klippeblåvinge som prioritert art § 4, jf. § 8, til å utføre anleggsarbeid i forbindelse med tilkobling til kommunalt VA-anlegg som omsøkt, jf. anvisning på kartskisse i søknaden, på følgende vilkår:

1. Arbeidet må utføres i perioden 1.oktober til 1.april for å unngå unødig forstyrrelse av klippeblåvinge i artens mest aktive periode (april-september).

Dersom uforutsette komplikasjoner oppstår i anleggsfasen, skal Fylkesmannens miljøvernnavdeling og/eller SNO underrettes umiddelbart, slik at situasjonen kan bli vurdert, avklart og fulgt opp av forvaltningsmyndigheten.

Vi viser til oversendelse av saksdokumenter fra Tvedestrand kommune datert 22.9. og 28.9.2017. Oversendelsen gjelder søknad fra grunneier på gnr/bnr 90/18, 39 om dispensasjon fra forskrift om klippeblåvinge som prioritert art til å utføre anleggsarbeid i forbindelse med tilkobling til kommunalt VA-anlegg.

Bakgrunn og historikk

Klippeblåvinge (*Scolitantides orion*) er en av Norges mest sjeldne dagsommerfugler og vurdert til å være kritisk truet (CR), jf. Norsk rødliste 2015, og totalfredet i Norge. Arten er per i dag bare kjent fra to begrensede områder i Østfold og ett i Aust-Agder, og fikk status som «prioritert art» med økologisk funksjonsområde (ØFO) ved kgl.res. 20. mai 2011. Globalt finnes arten i mer eller mindre isolerte populasjoner fra Spania og Tyrkia i Sør-Europa gjennom Kaukasus og Mongolia til Kamtsjatka i det nordlige Asia.

Klippeblåvinge flyr i mai-juni og er i larvestadiet spesielt tilknyttet planten smørbukk (*Hylotelephium maximum*) som trives på soleksponerte berg nær sjøen. Det ble gjennomført et omfattende kartleggingsarbeid i forbindelse med at klippeblåvinge ble utpekt som en prioritert art, og i forbindelse med fastsettelse av dens ØFO. Siden har det vært utført overvåking og kartlegging for å vurdere bestandens utvikling i Tvedestrand (og i Østfold). Feltundersøkelser gjennomført av Norsk Institutt for Naturforskning (NINA) viser at det ikke er gjort sikre observasjoner av klippeblåvinge i ØFO siden 2012. Det svenske konsulentfirmaet Ecocom AB har på oppdrag fra Fylkesmannen i 2015 kartlagt historiske lokaliteter og

økologisk funksjonsområde i Aust-Agder, og vurdert hvilke arealer som har de beste kvalitetene som habitat for klippeblåvinge. Resultater fra NINA og Ecomom sine kartlegginger legges til grunn i vurderingen av dispensasjonssøknader, og gir grunnlag for en differensiert forvaltning innenfor ØFO.

Juridisk grunnlag

Omsøkte tiltak innebærer anleggsarbeid (graving, sprening/pigging) i det økologiske funksjonsområdet for klippeblåvinge ved Dypvåg i Tvedestrand kommune. Tiltaket må derfor behandles etter Forskrift om klippeblåvinge (*Scolitantides orion*) som prioritert art (FOR-2011-05-20-522), heretter kalt forskriften.

Forskriften § 2 lyder:

«Formålet med forskriften er å ivareta klippeblåvinge i samsvar med forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5 første ledd.»

Naturmangfoldloven (nml.) § 5. (forvaltningsmål for arter) første ledd lyder:

«Målet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Så langt det er nødvendig for å nå dette målet ivaretas også artenes økologiske funksjonsområder og de øvrige økologiske betingelsene som de er avhengige av.»

Forskriften § 4 første ledd, andre ledd, første og andre punktum, og tredje ledd lyder:

«Som økologiske funksjonsområde for klippeblåvinge regnes i forskriften artens leveområder.

I det økologiske funksjonsområdet for klippeblåvinge er bruk som tar hensyn til klippeblåvingens leveområder tillatt. Annen bruk er ikke tillatt.

Oppføring av nybygg og større tilbygg, masseuttak, utfylling og lagring av masser og skogplanting er forbudt.»

Dispensasjonsadgang – Fylkesmannens kompetanse

Fylkesmannen er forvaltningsmyndighet etter forskriften § 7. Dispensasjonsadgangen fremgår av forskriften § 8, hvor første ledd, første punktum lyder:

«Fylkesmannen kan, etter søknad, gjøre unntak fra forbudene i § 3, § 4 annet ledd annet punktum og § 4 tredje ledd, i samsvar med naturmangfoldloven § 24 femte ledd.»

Naturmangfoldloven § 24 femte ledd lyder:

«Myndigheten etter loven kan gjøre unntak fra forskrift etter § 23 dersom det ikke forringer artens bestandssituasjon eller bestandsutvikling, eller dersom vesentlige samfunnshensyn gjør det nødvendig.»

Prinsippene i nml. §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, jf. nml § 7. Dette gjelder prinsippet om kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var prinsippet (§ 9), prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11), og prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§12).

Beskrivelse av tiltaket

Nødvendige rør for tilkobling må graves ned i bakken mellom oppkoblingspunkt på nærliggende VA-anlegg (lokalveg ved navn Kjørsla, jf. innsendt illustrasjon av trasé) og huset. Det vil trolig bli behov for noe sprenging eller pigging av fjell for å få lagt ned rør.

Fylkesmannens vurdering

Årsakene til at bestanden av klippeblåvinge er så redusert er sammensatt. Samtidig regnes menneskelige inngrep og gjengroing som de største truslene mot klippeblåvingen og dens habitat. Med bakgrunn i den omfattende kartleggingen og overvåkingen av arten, jf. overstående avsnitt om bakgrunn og historikk, anser Fylkesmannen at kunnskapsgrunnlaget om artens bestandssituasjon, utbredelse og økologiske tilstand er tilfredsstillende for å kunne fatte en beslutning i saken, jf. nml. § 8. Føre-var-prinsippet i nml. § 9 tillegges følgelig mindre vekt i den videre saksbehandlingen.

Påvirkningen av et økosystem skal vurderes ut ifra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. nml. § 10. I de senere år har det blitt gitt flere tillatelser til ulike tiltak som samlet sett berører en del areal innenfor ØFO. Gitte dispensasjoner berører imidlertid i svært liten grad potensielt habitat, jf. Ecocom sin kartlegging fra 2015. I de sakene hvor potensielt habitat for klippeblåvinge berøres har Fylkesmannen stilt vilkår om kompenserende tiltak. Dersom de omsøkte tiltakene ikke berører forekomster av smørbukk, eller annet registrert egne habitat, er det som regel ikke aktuelt å kreve gjennomføring av kompenserende tiltak.

Berørt areal i omsøkte tiltak er opparbeidet hage. Tiltakene er tenkt gjennomført nært potensielt habitat for klippeblåvinge, dog i et område som likevel er vurdert til ikke å være typisk habitat for klippeblåvinge innenfor ØFO.

Fylkesmannen vurderer at omsøkte tiltak medfører liten eller ingen risiko for forringelse av arten klippeblåvinge og dens bestandssituasjon/bestandsutvikling. Ut fra overstående vurderinger av tidligere gitte dispensasjoner og dette konkrete tiltaket mener Fylkesmannen at tiltaket ikke vil medføre nevneverdig økt samlet belastning for klippeblåvinge, jf. nml. § 10. Siden det ikke er observert forekomster av vertsplanten smørbukk på det aktuelle arealet, jf. Ecocom sin kartlegging, ansees det ikke som relevant med kompenserende tiltak.

Faren for miljøforringelse, jf. forskrift om klippeblåvinge som prioritert art, er vurdert som svært liten eller ingen, og prinsippet om at tiltakshaver skal dekke kostnadene ved miljøforringelse (jf. nml. § 11) er følgelig ikke relevant.

Krav til miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder ansees å være oppfylt ved utførelse som omsøkt, jf. nml. § 12.

Konklusjon

Med bakgrunn i vurderingene over finner Fylkesmannen grunnlag for å innvilge dispensasjon til tiltakene som omsøkt. Det berørte området ligger nært potensielt habitat for klippeblåvinge, dog er området likevel ikke ansett som et typisk habitat for klippeblåvinge. Det er ikke registrert forekomster av vertsplanten smørbukk som vil bli skadet av tiltaket. For å redusere risiko for skade på klippeblåvinge til et minimum setter Fylkesmannen vilkår for dispensasjonen. Vilkårene har som mål å sikre at tiltaket ikke medfører unødig risiko for forringelse av klippeblåvingens bestandssituasjon eller bestandsutvikling, jf. nml. § 24 femte ledd, eller er i strid med formålet i forskriften, jf. § 2.

Vedtak

Fylkesmannen gir dispensasjon fra forskrift om klippeblåvinge som prioritert art § 4, jf. § 8, til å utføre anleggsarbeid i forbindelse med tilkobling til kommunalt VA-anlegg som omsøkt, jf. anvisning på kartskisse i søknaden, på følgende vilkår:

1. Arbeidet må utføres i perioden 1.oktober til 1.april for å unngå unødig forstyrrelse av klippeblåvinge i artens mest aktive periode (april-september).

Dersom uforutsette komplikasjoner oppstår i anleggsfasen, skal Fylkesmannens miljøvernavdeling og/eller SNO underrettes umiddelbart, slik at situasjonen kan bli vurdert, avklart og fulgt opp av forvaltningsmyndigheten.

Vedtaket kan påklages innen tre uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal fremsettes for Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder, jf. forvaltningsloven § 32.

Vi gjør oppmerksom på retten etter forvaltningsloven § 18, jf. § 19, til å se sakens dokumenter.

Med hilsen

Per Ketil Omholt
seniorrådgiver

Arnstein Knutsen Engemyr
rådgiver

Brevet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.
Saksbehandler: Arnstein Knutsen Engemyr, tlf: 37 01 75 88